

absinthium, Gentiana lutea, Glycyrrhiza glabra, Papaver somniferum, Mentha piperita, Eucalyptus cinerea, Salvia officinalis, Plantago major, Chelidonium majus, Valeriana officinalis, Rosa canina, Thymus serpyllum etc.

Висновки. Ознайомлення з історією використання лікарських рослин у медичній практиці античних народів засвідчило, що основи фітотерапії, закладені в Античності, мали наукове підґрунтя, що обумовило подальший розвиток фітотерапії.

ПИТАННЯ ПРОПАГУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСІБУ ЖИТТЯ В ЛАТИНСЬКИХ ПАРЕМІЯХ

QUESTIONS OF ENCOURAGING A HEALTHY LIFESTYLE IN LATIN PAROEMIAS

Bieliaiev I.S., Shkodina A.D., Assoc. Prof. Bieliaieva O.M.

ВДНЗУ “Українська медична стоматологічна академія”

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Питання пропагування здорового способу життя належить до числа так званих “вічних питань”, адже воно не втрачає актуальності протягом усієї історії існування людства.

Наукова новизна роботи полягає у розширенні джерельної бази дослідження, систематизації і класифікації фактичного матеріалу з обраної теми, поглибленні знань щодо пропагування здорового способу життя в латиномовних пареміях.

Мета роботи: розширити джерельну базу дослідження, систематизувати і класифікувати фактичний матеріал з обраної теми, продемонструвати актуальність дотримання і пропагування здорового способу життя.

Матеріали, методи та результати дослідження. Фактичний матеріал дослідження було відібрано методом систематичної вибірки латиномовних паремій, зафіксованих у словниках і довідниках. Усього авторами було відібрано і класифіковано 53 паремії. Аналіз літературних джерел і довідкової літератури з теми дослідження засвідчив, що в латиномовних пареміях є чимало настанов, які прямо відсилають до сучасних вимог щодо формування і дотримання здорового способу життя: “Hygiene est amica valetudinis” (“Гігієна – подруга здоров’я”). Також маємо змогу стверджувати, що пильна увага приділялася і такому аспекту формування здорового способу життя, як “культура харчування”. Спостереження античних медиків, філософів і державних діячів над шкідливим впливом переїдання та зайвої ваги на фізичний і психологічний стан людини відображено в численних латинських пареміях: “Copia ciborum subtilitas animi imperditur” (“Надмір їжі стримує гостроту розуму”), “E magna coena fit stomacho magna poena” (“Надмір їжі – велика біда для шлунку”), “Modicus cibi medicus sibi” (“Помірний у їді – лікар собі”), “Ut sis noctu levis, sit tibi coena brevis” (“Ящо хочеш, щоб була легкою ніч, нехай легкою (букв. – “короткою”) буде вечеря”).

Робота із джерельною базу дає змогу сформулювати висновок, що sui generis credo підтримання морального і фізичного здоров’я античного суспільства – це фізична та розумова праця: “Otia dant vitia” (“Неробство породжує вади”), “Coproga iuvenum labore firmantur” (“Тіла юнаків загартовуються працею”), “Nihil agendo homines male agere ducunt” (“Неробство привчає людей до поганих вчинків”). У контексті нашого дослідження не буде зайвим пригадати, що нині ерготерапія визнається одним із ефективних засобів лікування пацієнтів із наркозалежністю, алкозалежністю, токсикозалежністю та іншими видами залежності.

Пильна увага приділялася в Античності боротьбі з пияцтвом і засудженню цієї згубної звички. Уже тоді усвідомлювали негативний вплив пияцтва на здоров’я людини, руйнівну силу алкоголю на її психіку та поведінку – “Ebrietas est voluntaria insania” (“Пияцтво – це добровільне безумство”). Чітко було підмічено, що зловживання алкоголем призводить не лише до хвороб – “Qui bibit immodice vina, venena bibit” (“Хто п’є багато вина, той п’є отруту”), але й до передчасної смерті – “Multum vinum bibere, non diu vivere” (“Багато вина пити – недовго жити”).

Таким чином, дотримання і пропагування здорового способу життя – актуальне питання “на всі часи” і “для всіх народів”. Величезна роль у цьому питанні відводиться лікарям, адже “Est medicina triplex: servare, cavere, mederi”.

ЛАТИНОМОВНІ ПАРЕМІЇ ЯК ЗАСІБ ЗБАГАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

LATIN PAROEMIAS AS MEANS OF GENERAL AND PROFESSIONAL SPEECH CULTURE ENRICHMENT OF FUTURE MEDICAL SPECIALISTS

Avetikov G.D., Assoc. Prof. Bieliaieva O.M.

ВДНЗУ “Українська медична стоматологічна академія”

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

В усі часи людина прагнула оволодіти словом, осягнути закони мови, відшліфувати і збагатити своє мовлення, увиразнити його. Особливу роль у цьому процесі відіграють латиномовні паремії. Одним із найбільш дієвих засобів збагачення культури мовлення є постійне читання художньої та наукової літератури, а також робота зі словниками і довідниками. На жаль, мусимо констатувати, що суцільна інформатизація не сприяє розвитку загальної і професійної культури мовлення сучасної молоді та майбутніх фахівців у галузі медицини зокрема, що й обумовлює актуальність пропонованої роботи.

Наукова новизна роботи полягає у поглибленні та розширенні знань щодо греко-латинських лексико-фразеологічних запозичень та їх ролі у збагаченні загальної і професійної культури мовлення майбутніх лікарів.

Виклад основного матеріалу. Відголоском тих часів, коли латинська мова відігравала провідну роль в науці, освіті й культурі сучасних європейських народів, до яких за правом слід віднести й українців, є не лише величезна кількість